

Товариство ВЗ. обзеп „Дністер“
Львів, вул. Руська 20. — відділено
Відділ обезпечення від
крадежи з вломом
і приймає із значною оплатою до обезпечення укладання паролів, дверей, скляних банків, дорожчості, товарів, готує цілі палери як також господарський який і мертвий інвентар. Обезпечення можливе догосподувати приват Товариства або в Києві
906 агентами.

посля постійно при собі заперт до мірних свого життя. Не описав, як самотно, як чудно, тісно в одній самоті. Ного винятковий дух не знав стриму. Часті патенти зложених ним у свій Англії вартість 120. Жив для ідеї самоти людству своїми винаходами і придбав майном.

— **Світлана хроніка.** Французська Актриса Ізабелла Крестовіч з наступного виступу в Києві, (імени якого) Монік Азбелетта, в сумі 100.000 ф. Актриса ідейно підозрює жана Штресса, який зараз стоїть над кіншеним паролем для окупаційних експедицій. Із мною Монік і з механіком Олександром професором університету в Сфії Карлою Поповою. — У програмі націоналістичної театру давала премію Огюсту Верта, проти якої частину публіки і деякі сценісти протестували. Це демонструє так повчальну сцену. Прага А. Визнач, що він улап мертвий і не плаский. — Паризька поміче заборону будувати на дахах приватних будинків реклами, мотивуючи на тим, що будова є самовільним підняттям приватного проекту будівель, уредово затвердженого. — Велику сенсацію викликає в американській пресі рішення про шав ватомою Беніаміна Король Форд фінансово підтримувати Корольової до смерки. Він узяв на себе кошти виступу підпорок в сумі пів мільона доларів. Форд оплачує утримання Корольової всієї дружини. Мешканці міста Банку піднявшись про це, приняли Корольову же холодно і чинили з них не прийшли офіційний Бенкет в П. часті.

З діяльності „Української Студентської Громади“ в Прагові.

Вороже й нетерпаче відомости польських університетських властей у Львові с'рмувало нашу молоді, що шукала вищої освіти, до Козкова, який є під часну хвилю одним із близьких центрів скучення нашого красивого студентства. З початку незграбною, робоче та поділене на різні гуртки, як під оглядом ідеологічним, так і під оглядом тактики щодо українського приматного університету, внасліді об'єдналися в "Українську Студентську Громаду", яка за протії 2-ох літ свого існування може похвалитися значними успіхами й досягненнями, як наприкладі III-ті значні загальні збори У.С.Г. що відбулися 24. жовтня н.р. Зі златі управи, як і поодинокі реферати, видно було, що управа старалася охопити "Громаду" й викласти ширші організації та діяльності поодиноким, своїм секціям. Найбільше зроблено в культурно-освітній діяльності, бо в протії шк. р. 1924/25 відбулось 27 рефератів та дискусій на різні фахові й актуальні теми. "Громада" вела активну участь у улаштуванні свята в честь Т. Шевченка та свята української культури, а власними силами устроїла академію з нагоди десятиліття смерті Ів. Франка. Співпрацюючи й удержуючи близький зв'язок зі всіми місцевими українськими товариствами, як: Просвіта, Союз Українок, Кругок Рідної Школи й Громада Студентів-українців з Вел. України.

Послідовно та з успіхом переводжимо пів процентове оподаткування членів у користь Рідної Школи, а крім того по кожнім відділі чи зібранню збираю добровільні пожертви на Рідну Школу».

На с'їзді жінки проявили чутливість до найвищого культурного й політичного життя "Громади" відгукувались, прим. паваннами по бл. п. С. Петлюра. Пова справляла часті адміністративні призначення багатого уваги самопомогою й акції, укладення бізнесних товаришам доручок то-що. Відчувалося недостаток української книжечки — головне безлічистістю, — зрештою бібліотеку для члена Г-ва та прокуратура по всі важливі українські часописи й журнали, як крав і, так і закордонні.

Спортна секція проявила особливу жінку-культуру.

Не маючи змоги обговорити на зборах місці всебічної діяльності Г-ва і з односторонніх секцій, годиться піднести по-надихний ідіал наряд та серіозне трактування всіх справ, порушуваних на загальних зборах. Замітним та значущим був рівень факт теримости та веруваности зборжжя подекуди ідеологічних угруповань, що дуже рідко буває на студентських зборах. По передискусюванні справ суттєво ідеологічних зберігати увагу на справі загальної натури, як відноситься до загальної української студентства як складової частини нації.

1) Уважати до кінця творчості українського народу, згадати збори димового козацтва, згадати збори димового козацтва, згадати збори димового козацтва.

...граїнується теж, хоч не в таких розмірах, якби бажалося. Але за якийсь час ми його так зробимо українським містом, подібно, як це зроблено у Полтавці, Кам'янці, Вінниці, Чернігові і інших, що є чисто українськими. Перед веде в цій ділячці Полтава, де відстоє українського елементу найвищий. Загалом у нас тепер українізація — найголовніша справа і тільки цюсь розмови, що не:

Дуже мені подобаються українська опера. Я вже був у Харкові на "Кармен" з прекрасні Миколи Воронюка. Незабутні бож Українці першодієльні мажорі, в театрі! Дуже гарно представляються своїм модерністичним річчям "Верділь" Л. Курбаса, щось на зразок б Московського Худ жиного Театру. Досить поширилися у нас і балет, а найбільше "Дон Кіхот" та "Лебедіне озеро". Вже маємо і свої танцю-балерини.

Щодо шкільництва, то по селах воно
є українське, а в більших містах ріж-
не. Вищі школи зукраїнізовані найкраще
в Києві, потім іде Харків, а на останку
Львів. Вищі школи в Полтаві та Кам'янці
зукраїнізовані зовсім.

Скажу ще, що будинки по містах, з о-крема в Києві, що були зруйновані, ча-стиною відбудовані, а деякі знесені. На-писи по містах і селах в українській мові, тільким денедне (по великих містах) є рівно-біжно і російський текст.

Життя в Києві так само дороге, як у Львові, за виключенням мануфактури і бубону, які значно дорожчі. В Харкові віддали дорожчі на яких 50 пр. Це пояснюється великим скученням тут людей. Подумайте самі: число мешканців Харкова вже перевищило цифру 500.000. Сказано — столиця України! Як би столицею був Київ, то сьогодні мав би вже мабуть з мільон мешканців...

відношення до наукових робітників
громади. Уряд посилює наці. Тоді як на
Україні в Харкові професор вищої школи
має за одну дисципліну 200 карбованців,
то в РСФСР платять тільки 130 карб. Тому
і починається наплив російських професо-
рів на Україну, явище для нас не конче
дуже, бо професори з Росії не хочуть
піддаватися українізації.

Щодо настрою населення — то Українці найбільше сушать собі голови справою українцями. А загалом — тут американці, але далеко не чистої води, а так з українським духом*.

Дешо в наукового життя.

Голова Укрголовнауки проф. Яворський у розмові зі співробітником „Пр. правди” надав такі інформації про справи наукового життя: Пролетаризується склад наукових аспірантів; до 70 прц. є їх робітничого та селянського походження. Кількість

спустити на неї дощ, поставити шибеницю — всі ці причадали є для нього звичайними театральними реkvізитами, необхідними в даній хвилині, коли із сцени йде зловровення проповідь. Так! Шов, що протестує проти всякої проповідної моралі доказав цього чуда: він проповідує проти неї явно та голосно свою нову, вільну мораль устами одного з героїв пєси. Його найближчий приятель молодості, до якого він завдячує сюжет своєї першої пєси, один з найбільших вгледиських театральних критиків і теоретиків театру, Відієм Арчер дає собі волоса з голови*), коли бачив як Шов глузує собі із суворих правил найоб'єктивнішої літературної форми: драматичного мистецтва. Як його справжній друг, він не пощадив його ні в одній своїй критиці, і навіть тоді, коли вже його деякі пєси йшли 100 разів з черги при повній аудиторії, повторював прилюдно, що це не є справжні пєси, бо так пєс ніхто не писав і не пише.

...в усієї його довгої, інтелігентної аналізи тільки ці останні слова були про Шова неохайно правдиві. Ніхто не писав і не пише так, як Шов, який дає волю своїм

ГУВАДА гумовий обцас
є найліпший.

НОВИНКИ.

— Конфіскація. Вчорашнє число нашого часопису прикрашене п'ятьма б'юлетенями в переліку. Наш парламент, з якого вирізано із середини 70 рядків. Є це 109. чергова конфіскація в цьому році.

— **Враження з радянської України.** Нашим справознавцям відіграв К. Студинського п. з. «Новий світ» про враження з Радянської України покори- стувалася краківській «Час» передрукува- лий його для 4-го ч. п. з. «Передрукува- лий у жортодській «Свобода» п. з. «3 Києва» у жортодському райо» для 11-го ч. п. з. «За сові- тською країною» п. з. «У Часі» пробу- вали діти нападні на самого А-ра Студин- ського.

— Новий дім чина св. В. В. у
Скрентоні Іа, в залучених Державах, ос-
новано, як подає „Нова Зоря“, новий дім
(відділ) чина св. Василя Великого.

дня 12-го ц. м. ч. 310. — Прагер Прессе :
"au, che Knedshau" згадку про смети-
Льва Лотоцького, і про дві статті про
взимання України до Росії помічені в
"Славянській Бібліотеці", яку видає сла-
вянське Т-во в Софії: д-р Н. Водчева. По-
питання про самостійність України" і проф.
П. М. Богданський. "Прилучення Мало-
росії до московського царства". — У з-
уваж.-у м. Реніе-і-а Ч. 7—8 р. 1926 находи-
мо статтю д-р Івана Брика, Івана Франка.
Листок до Історії українсько-чеських від-
емин."

— Курс для освіти громадських діячів. Львівський міський фізикат укладжує від 22-го до 49-го листопада п. р. безплатний курс для освіти громадських діячів. Вислани на цей курс люде від управи громади або магістрату свого міста одержать безплатний нічляг і безплатну науку, а коли здать іспит, свідоцтво. Подорож до Львова і утримання в місті мусять узяти на себе або громади самі або ті, що ідуть на курс. Міський фізикат, куди треба зголошувать кандидатів (п.л. Домбровського 3.), також добровольця, приймає тільки грамотних і уважає, що найкращими сільськими кандидатами повинні быти громадські урядовці, полкові пожежники...

— **Повінь свят.** Ніде, здається, немає в Європі стільки свят, що в польській республіці. Самих державних убо кілька: конституція 3-го мая, день оборуни польських земель (із Львовом включно), роковини повстань, день невідомого жовніра, цього року прийшло ще нове свято: день звільнення Німцями мари

талантові, кепкуючи з усіх нор-
драматичної форми, так само я
суспільних ідей. Ні один драматург
не викладає стільки думок у песу
такий легкій, бушім-то безпретенсі-
ональній формі і ні один не має та-
ких високих претенсій як він. Хіба
старий Толстой, коли хотів своїми
творами навертати людство на
найдевший ним шлях праведний
Божого.

Але яка різниця в методи! У ме-
тоді, бо Шов пише пєси свідомо
обдумано, мов суспільні статті. Ві-
важає себе не письменником,
публіцистом. Публіцистом у то-
му спеціальному розумінні: що Йог-
шкаляють тільки актуальні питання
сучасної доби, до яких розсненні
він хоче причинитись. Історія Ада-
ма та Еви, Наполеона чи Шекспі-
ра це для нього сюжет до вислов-
лення цілої низки сучасних думок.
І коли він починає їх висловлюва-
ти, Англичі задуляють собі вуха
обурення. Який талант і яка пер-
вернена голова! — який артист
який небезпечний агітатор, руйні-
вельоного святого! — так кажуть во-
ни собі ширі і не... грають Йог-
пєс. Вони також ширі: називаю-
ть за власні гріш, слухати агі-
тора, який увесь час дратує їх до
живого своїми імпертиностями?
(Докінчення буде.)

У Львові часто повторяться такі ж ша-
на війсь вулиці рух транспортних зас-
тів. Ш-

що це таке? Ідуть похорони. Життя природи. Ніхто не може протестувати проти віддання останньої пошани навіть найбільше сирому покійникові, так, що ми вулицю на хвилину-дві все ставе. Але про- шу уважити собі таку картину: в петини- ській вулиці всю вулицю завалив відді- лівець з гарматами. Жартує, каже і шпе- тала вивесити домоному полковника. Ус- тачікаєсь дівка спаралажена на дві го- дини. Трамвай стоїть гусакон за трамва- єм. Від 1-ої до 2-ої год., коли все шкіль- но в мусити і гукають вертаються до хат- ьових міст. Таке немов би зорганізоване війсь- ко могло лишити вільно трамвайської лі- ьї не тільки вулицю. Досить кількох хор- гов і двох дівок, щоб загрозити по- відальності на пів години. І є люди, на га- дують, що це є необхідне для пошани по- хоронного походу. Тимчасом не має з- асоби протилежні наслідки. Тоді, коли по- шани панувати еквівалентно святотини в- стрій, посторонні люди, що не знають чо- му діло, несладовно зупинен на доро- жкущують з трамваєм, розмакують ру- ки, кричать, хвилюються, сидять на на- ляжках на адресу тах, що забирають дорогий час. І замісць пошани для по- чина та похоронного обряду виходять ліч- лива метушня. Видко, що і мілістрат- ті, що займаються похоронами, діяють на це все нияким оком.

— Найшши собі на місце. Цієї ділі збирається польський монархістичний конгрес в однім невеличкім містечку, а славним своєю назвою... Морді. Ті нахрину, що зробили з польськими монархістами союз, Ольховий і Винищук, повинні туди безумовно поїхати.

— 2000 моноклів. Университет у Галові приймав цими днями святошню сина нового поточесного диктора-ректора, який — Остап Чеберен, міністр закорда. 2000 студентів вишило йому на зустріч залізницю, всі з хризантемами в петлиці, з монокліями (Відома, що Чеберен носить моноклі). Чеберен ширю смя з такого жарту. Його піднеси згору руках і процесія з горнічними смолоски ми пішла в напрямку университету. Де студенти відкрили свої голови рушниками в честь того, що Чеберен є кавалер ордера — прошу не сміятися! — Ла Коли на другий день поточесний ректор прийшов на інаугураційний викладач моноклів було ще більше. Місцеві отримували весь свій запас. Що сказ би професори інших университетів і бачили опия, як би студенти зажали наслідувати свого ректора, прибувшиши виклад нпр. у характерніший цинізм або павеслодо для його заслідування?

— **Тайна довгого життя.** Понад ірландський селі Кростар один з європейських ветеранів Уїлліс Сміт, уроджений 1801 р. Недавно перед смертю він відповів журналістові одного часопису про свій секрет довгожиттєвості: «Не їм я більше ранише як у 60-ну році життя, і не доводило, але тільки просту страву, пішходісно трошки алкогольа, не встатіте заняти рано, спить зовсім голім і довго не нераується абичого». На жаль, більшість нас могла би додержати лежбиа одної його ради: щоб спати голим і то не з гігієнічних причин, а еко-

[illegible]

*YANUKHAK "Play-Making". The Old
Game and the New"

Україні), та що спробу в коротці звідомлено. Хлібоїдські підприємства з „найрухливішою“ з них — даниловцівською, не вважаючи на великі грошові втрати, ніде не запустили глибшого коріння — поза приєднанням кількох десятків землемірів одиниць.

Також прибіта і затуркана Буковина починає звільняти приходить до себе і дається ставити чоло румунському бандитизмові, а в Бесарабії віддавна кипить завзята боротьба.

ніх шкіл з одночасним підвищенням освітнього рівня відстаючого вчительства та створення середніх шкіл, хоч в „дуалістичному“ напрямку (українсько-російському). Забувши про всі свої автономні зобов'язання, чехословацька влада позавидувала лаврів своїм сусідкам: Польщі й Румунії та вступила на шлях чехізації. На території Закарпаття найгірше чеське бюрократичне шумовиння, яке з широкими ротами обсіло нещасну і забуту країну. Заткавши пелюку кільком місцевим манекенам через наділення їх формальними становищами в адміністрації, фактично обсаджують всі уряди напівавтономно-колонізаційним чеським елементом. Галицькі Українці, яких там запрошено в першій стадії, сьогодні ажаються „зайдами“ і „прибулками“. Проти них звернена ненависть поліцейсько-бюрократичного чеського елементу і підбештаних ним Чехами місцевих мадяронських „автохтонів“. Найбільшою журбою і єдиним позитивним завданням чеської бюрократії на Закарпатті це акція в напрямі позбуття Галичан, які — на думку чехізаторів — загрожують величній „культурно-чехізаторській місії“. В країні панує нечуванний поліцейсько-дрібничковий режим. Закарпаття поділено на „сфери впливу“ Чехів і Словаків. Західну частину Закарпаття з Пряшевом прилучено як складову частину до Словаччини, — східну частину під назвою „Підкарпатської Русі“ обсаджено Чехами. Місцевий елемент запрятано глумним язиковим і правописним „вопросом“, щоби відвернути його увагу від чехізаторської політики. Після деякої підготовчої акції вдарено на останній здобуток закарпатських Українців, на шкільництво, використовуючи для цього численний там живий чеський елемент. Також під оглядом економічної політики положення Закарпатської України нічим не різниться від інших складових частин — так сказати — воєнної балтійсько-чорноморської смуги.

Донедавна політика Чехословаччини на Закарпатській Україні грубо відрізнялася від політики Польщі й Румунії у відношенні до „чуломемців“. Щонайменше таке було переконання серед нашого громадянства. Чи воно відповідало дійсності, чи тільки це був наслідок зручної чехословацької пропаганди, — не будемо на цьому місці розглядати. Та фактом є, що в останніх часах чехословацька політика приєдналася до денационалізаційної політики Польщі й Румунії, а Закарпаття тимчасом автоматично ввійшло у воєнну балтійсько-чорноморську смугу. Досі

про це ще не знає світ, але думаємо, що з моментом, як закарпатські Українці почнуть ставити опір чехізаційній політиці, а до цього скорше чи пізніше мусить прийти! — забута країна стане відома всьому світові.

Із Закарпатської України.

Сили підкарпатських Русинів, чеська влада й українська еміграція. — Похід на український прапор.

Ужгород, 10. листопада 1926.

Минулого місяця був я в Празі, а доїждячи про Українській Науковий Зїзд, зайшов також на нього. Я не рахуюся до вчених, то й не беруся до оцінювання анголошкент там рефератів чи — як ти пер кажуть змодля по капальки — „докладів“. Однак вражала мене інша обставина: Коли співаю державні гимни чехословацької республіки — опущено наш народний гимн підкарпатських Русинів.

Завважу, що у нас на Підкарпатській Україні навіть підчас цілком офіційних свят грають нпр. військові музики всі три гимни тих трьох славянських націй, що входять у склад чехословацької держави. Виходить з того, що й самі чеські урядові сфери признають, що наш підкарпатський гимн до сіла Духновича є третім складником загально-державного гимну. Тимчасом а самій Чехії урядові сфери хочуть просто промовчати наше існування як і те, що ми самі добровільно прилучилися до їх держави як рівні з рівними і тому, граючи чл. співаючи державний гимн, грають згл. співають лише чеську і словацьку його частини, а підкарпатську — опускають. Є це очевидно великим „нетактом і провокацією нашого народу, бо що є державним гимном у нас в Ужгороді, є також державним гимном і в Празі або в Братиславі.

Однак всі читачі „Діла“ навіть і не додумалися би, хто у тім порушенні наших прав приходить чеським центристам на поміч і то постійно й консекавентно? Отсе наші українські хори, зложені з Наддніпрянців і Галичан!

Я припускаю, що роблять вони це з невідомості й недостатчі зорієнтування, як це було і з тою нещасною і компромітуючою участю подебрадських „Соколів“ у чеському союзовому з'їзді.

Але щодо ігнорування нашого підкарпатського гимну — то це вже йде трохи задалеко!

Шановні брати Наддніпрянці й Галичане нехай не будуть такі дуже великі язикові пуристи і нехай не беруться з дуже гордим скальпелем до критики тексту нашого гимну. Написав його наш великий патріот Духнович перед 70 роками, так як знав і умів, але він через те не трітрат на вартості, а навпаки є для нас з історичного погляду незначайно цінним. Зрештою текст той і так уже відважно змодернізований — а аріє є сама по собі гар-

БРАТЯ ШТАУБЕР

площа Марійська 7.

поруші, як завше анимові плащі, сукні, футра і трикотажі.

Ціни низькі. 776 8—10 Ціни низькі.

на. Той гимн піддержував наших батьків підчас найтяжчих переслідувань Мадярів, той гимн підбадьорював нас у роках 1916—1919, коли ми ризикували вирватися з кутів мадярських варварів — але що? Коли приїдемо до столиці держави — чуємо на власні вуш, що Чехи відкидають наш гимн і не вважають його за третю частину державного гимну. Що більше: наші земляки, такі самі Українці, як і ми, допомагають своїм постолювачам чеським центристам в нехтуванні наших почувань! Завважу, що ту справу вже обговорювано в українській пресі, однак — як бачу — без успіху! А чи гарно так поводитися з шістьсот числами своїх різних братів, котрим і так уже чеська цензура в Ужгороді зажакує напівбити себе Українцями?

Коліж вже зійшла мова на наше покращення, то дозволю собі напровадити тут ось який просто скальпелі факт:

Як відомо, наша республіка святкує для 28. жовтня свято свого оснування. В цей день відбудуться в цій державі святкові походи, перегляд військ, концерти і т. ин. Очевидно річ, що й випишуться тоді хоругви в державних барвах, а у нас, на Підкарпатській Україні, також і в наших національних барвах українських. Так було цілих сім літ — аж щого року наш преславний вищегубернатор Розсиналь розіслав по місті Ужгороді поліційстві з припорученням до населення, щоб українських хоругв не випишувало! Дехто дався застрашити, дехто ні, — однак вже сам факт є аж достаточним виявом і характеруючим політику пана Розсиналя в нашій автономній країні.

Про інші наші болячки напишу в другому листі.

Августин Гойдич.

Радянська Україна.

З досягнень українізації.

Вчора помітили ми уривки з листа, що його одержав з Харкова близький знайомий нашої редакції. Сьогодні містимо ще деякі уривки з другого листа того ж автора:

„За час, відколи я тут, побував я довго і в Києві і в Харкові. Наш Золотий Хрест дуже гарно виглядає, вже цілком приведений до порядку, а в деяких місцях є навіть крашій, як був давніше. Напр. біля вищих жіночих курсів (а тепер ветеринарного інституту) ася та кілька закидана світлом велика площа обернена в гарний город і полонена шляхом з Фундуклеяською. В бувшому царському (тепер: Пролетарському) городі теж зроблено порядком. Б. царська палата переіменувана в російський сільсько-господарський музей і т. д. Позолота на церкві як тримається, а знаменитий Рафаїл на дзвіниці Мазепи Сальмею гудить своїм могутньо металевим голосом. В Софії є та

мих. Рудницький.

Динамітовий лавреат.

Бернард Шов і нагорода Нобля.

Нагороди за талант роздавані найсправедливішим трибуналом не можуть бути справедливіші, ніж нагороди за красу. Чи ошкна твору це є ошкною к. аси? Шаєдське Академія Наук, яка від 26 літ має щорічно призначати одну літературну нагороду в спадщині по винахіднику динаміту, Ноблі, зробила світові чимало несподіванок. Бажаючи бути справедливою, вона нагороджувала не тільки славних людей, але й тих, яких хотіла зробити славними. Або бодяй багатими. Нагороджувала не тільки одиниці, але й народи, яких літературу хотіла пригадати світові.

Коли таку „нагороду національної заохоти“ дістав Реймонт — усі були здивовані, крім тих, що не бачуть різниці між Реймонтом і його чужинними контркандидатами, а навіть Жеромським і Пшибишевським. Коли нині лавреатом стає Шов, а ніхто не дивується, то хіба можна розяснити це тим, що його імення давно заглушило його твори. Бернард Шов є нині найвизначнішим європейським драматургом і

одним з найоригінальніших письменників. Він міг був дістати цю нагороду вже на протязі останніх 10 років — не конче аж у 70-ліття своїх уродин. Але те, що вибір паде на нього саме тепер не є, так сказати, „без глибшої причини“. Шов написав минулого року п'єсу, грану цього року на всіх європейських сценах з виїмковим успіхом, неподібну до попередніх одною рисою: „Св. Іоанна“ (Жанна д'Арк), хоч як змодернізована (згідно з сучасними принципами театру Шова) — не кинула із сцени на сусільність граду затрощених стріл, таких улюблених вічно бунтарським англійським революціонерам. „Св. Іоанна“ могла вдоволити одну умовин засережену в запо іт Нобля, який домагався від твору „ідеалізму“.

Нобель як хемік, а навіть поет, мав право не розуміти на літературній критиці. Та в даному випадку важко уявити собі кращого лавреата Нобля як Шова, який працював у тій саміснійкій діяльності: винаходив динаміт... Ідей, коли він застра заявляв в інтерв'ю з деннікарями, які хмарою оосудили його, що не бачить в Європі більше заслуженого письменника від себе, то ця відповідь буде така сама шира, якби був ширим його протест ооурення і відмова прийняти премію від фонду, що носить імя винахід-

ника такої варварської зброї для імперіалістичних воєн.

Але Шов не відмовився від великанської нагороди, хоча вона приходить до нього спізнена на 30 літ, коли він уже в силі прегарно жити з пера. Перш усього тому, що Нобель, так само як Шов, вирив у свій динаміт як засіб припинення воєн, а не їх зміщення. Далі тому, що Шов належить до незвичайно льогічно, ясно думаючих людей і зробить правильний висновок, що він зуміє вжити одержаний капітал розумніше, ніж письменники, які не служть ніякій суспільній ідеї. Мало є нині письменників, які на протязі всього життя проводили би голови ідеї свого світогляду крізь свої твори з такою послідовністю, живучістю, непохитністю пересвідчень та завзятістю як Шов.

Ці ідеї є пропорціонально противісній своєму популярності до популярності творів, в яких є викладені. Шов є ворогом усіх найсвятіших ідеалів сучасної суспільності, яка є піддержувана її більшістю, усіх її традицій, догм і прийнятих форм: він є комуністом, що відкидає насильство і вірить у лібералізм, соціалізм, що сумнівається в розумі більшості, скептиком, що вірить в ідеї гуманності, та необхідної суспільної рівності, анархістом-іроністом, який до кожної найяснішої

ідеї вміє додати кілька немилосердно щирих застережень.

Його театр є весь критикою істнуючого суспільного ладу, сатиурою на його хиби, дивовижні суперечності, фарисейські компроміси і недошлість безглуздість. Ця критика звернена в першій мірі проти Англії. Шов має ірландську кров, яка не затихла з обурення і протесту всіма бюрократичними організаціями проти основних прикмет англійської суспільної психології. Ібсен, що почав у своїм театрі боротьбу проти „конвенціональних брехонів“ суспільного середовища творив у своїй драмі два світи: понад реальним кружляв світ символів, над якими могли (коли хотіли) думати ті, що вміли його доглянути крізь реалістичну фавулу. Для Шова така мармурово об'єктивна форма видавалась надто штучною, чи пак була непідхожою для його темпераменту. Він був з уродження дичем, не обсерватором і хотів промовляти із священної естради тою самою мовою, що на вічу.

Хто хоче промовити до театральних глядачів так, щоби вони його слухали, — ще й на тему фільософічно-суспільних проблем! — мусить цю публіку притягнути якимись ефективними прикрасами. Шов не дається втягнути на сцену акта, льва або оайського вука.